

Preek over Matteus 5:13-16, Genesis 1:24-28

Thema: schijn heilig!

Ik weet natuurlijk niet wat uw eerste gedachten waren toen u het thema van deze dienst las. Schijnheilig. Schijnheilig is niet bepaald een positief woord. Iemand die we schijnheilig noemen, is iemand die doet alsof. Hij doet zich anders voor dan hij in werkelijkheid is. We vinden het bijvoorbeeld schijnheilig als een christen uit overtuiging beweert geen televisie in huis te hebben, maar ondertussen staat er ergens eentje in een hoekje op zolder. Dat doe je jezelf heiliger voor dan dat je bent. Het is schijn, nep. En natuurlijk kennen we ook allemaal de verhalen over christenen die zich op zondag super heilig gedragen, maar door de week is er weinig meer van die zondagse heiligheid te merken. Dan hebben we ons oordeel klaar. En heel vaak ook terecht, want op die manier maken we slecht reclame. Ik herinner me dat iemand eens tegen me zei: 'Ik heb niets op Jezus tegen, maar wel op zijn grondpersoneel'. En ik begreep maar al te best wat hij bedoelde.

Maar als het vandaag in deze preek moet gaan over mensen die met hun leefwijze niet onderstrepen wat ze met hun mond belijden, dan vind ik dat een negatieve insteek. Het is zo lekker makkelijk, zo lang het ons lukt om anderen aan te wijzen die qua leefwijze duidelijk afwijken van wat ze belijden, dan blijven we zelf heerlijk buiten schot. En natuurlijk helemaal als we in staat zijn andere kerken aan te wijzen waar het er in onze ogen 'schijnheiliger' aan toe gaat dan bij ons, dan kunnen we ons weer zelfgenoegzaam onderuit laten zakken in onze Vrij Evangelische kerkbanken en stoelen. Want hoe beter we in staat zijn een ander in een negatief daglicht te plaatsen, hoe positiever we zelf afsteken bij de, in onze ogen, schijnheilige christenen.

En daarom zou ik liever even anders kijken naar dat woord schijnheilig. Ik zou er graag een spatie tussen zetten: schijn heilig! Dat wordt het een opdracht, weet je wat je moet doen: heilig schijnen! En wat bedoel ik daarmee? Moeten we allemaal als een 'heilig boontje' door het leven? Als een of andere brave Hendrik aan wie geen lol is te beleven, die bij wijze van spreken de hele dag bijbelteksten citeert. Nee, alsjeblijft....dan zou heilig zijn hetzelfde zijn als saai zijn, en dat is het laatste wat ik geloof: dat christenleven saai is!

Ik wil daarom graag over twee vragen nadenken: 'Wat is heilig schijnen' en 'Waarom moeten we eigenlijk heilig schijnen'

De eerste vraag is dus: wat is heilig schijnen?

Eerst maar even de betekenis van dat woord heilig. Het betekent letterlijk 'apart gezet'. Als God bijvoorbeeld in de tien geboden zegt dat hij de sabbatdag heiligt, dan zet Hij die dag apart van de rest van de dagen. En als God zegt dat Israel een heilig volk is (Leviticus 26:20) dan zegt Hij daarbij dat het volk is afgezonderd van de andere volken, opdat Israel Hem zou toebehoren. Daar heb je nu precies de betekenis van dat woordje heilig. Apart gezet van de wereld om God toe te behoren.

Zo heeft God de mens vanaf het allereerste begin bedoeld. Vandaar ook dat ik Genesis 1 heb gelezen. Toen God alles schiep gaf Hij de mens een aparte plaats in de schepping. Van de dieren staat dat ze geschapen zijn naar hun aard. En als dier leeft het ook naar zijn aard. Maar van de mens staat dat hij geschapen is naar Gods beeld. Mensen zijn bedoeld als beelddragers. In de mens wordt God zichtbaar. Dat is de bedoeling. In het beheren van de schepping moest duidelijk worden wie God is. En die opdracht om beeld van God te zijn in deze wereld, om die aparte positie in te nemen, is altijd blijven gelden. Ook na de zondeval.

Want toen Adam en Eva in zonde vielen was dat niet alleen maar een vorm van ongehoorzaamheid aan een niet zo goed te begrijpen proefgebod. Door de ongehoorzaamheid van de mens werd het 'beeld van God' aangetast. De mens wilde niet meer beeld van God zijn, maar hij wilde zelf aan God gelijk zijn. Dat hield de slang hun voor. Je zult als God zijn, kennende goed en kwaad (Gen.3:5). En daarmee werd de relatie met God verstoord, maar dat niet alleen, ook de relaties tussen mensen onderling werden ontworpen. Dat was te merken in huwelijken en gezinnen. In plaats van zijn vrouw liefdevol te leiden gaat de man zijn macht misbruiken door te heersen. En de vrouw verzet zich hiertegen en 'begeert' de positie van de man. Machtstrijd tussen man en vrouw. Ook in de gezinnen gaat het mis. Het zal niet lang duren voor dat Kaïn zijn broer Abel vermoord. En tenslotte is ook de schepping aangetast door de ongehoorzaamheid van de mens. In die prachtige tuin, waar het voedsel voor het oprapen lag, moet nu met de nodige zweetdruppels gewerkt worden. Het gaat allemaal niet meer vanzelf. Het beeld van God is op alle fronten aangetast.

En toch, ik zei het net al, heeft God Zijn 'droom' van een schepping die in alle opzichten Zijn heerlijkheid weerspiegelt nooit heeft opgegeven. Hij zocht meteen de mens weer op. "Adam waar ben je!". En daar, vlak na de zondeval, beloofde de Here God al dat er herstel zal komen. De slang gaat het niet winnen, zijn kop zal vermorzeld worden.

Inmiddels zijn we vele eeuwen verder en mogen wij weten dat God orde op zaken is komen stellen in Zijn Zoon Jezus Christus. Wie nu de Here Jezus accepteert als Verlosser en Heer mag weten dat er herstel heeft plaatsgevonden in de relatie met God. De zonde, die scheiding bracht, heeft Christus meegenomen aan het kruis. En door de opstanding uit de dood heeft Hij ook de dood verslagen.

Nu leven we nog in de tijd dat de zonde en de dood er nog zijn, maar het zijn verslagen vijanden. De Here Jezus heeft de basis gelegd voor een nieuwe aarde onder een nieuwe hemel. Alles wat door de zondeval is aangetast zal hersteld worden. Het beeld van God zal volledig hersteld gaan worden in deze nieuwe wereld.

Behalve dat Jezus naar de aarde kwam om voor onze zonden te betalen heeft Hij, ten volle laten zien hoe God de mens heeft bedoeld. Hij herstelde het beeld van God. Hij kon het zeggen: Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien (Joh.14:9). Hij wordt in de Hebreeënbrief de afdruk van Gods wezen genoemd, de afstraling van Gods heerlijkheid (Hebr.1:3). Hij was daarin voor ons ten voorbeeld. Vandaag noemen veel mensen Jezus een goed voorbeeld vanwege zijn naastenliefde en zijn opkomen voor de minderbedeelden. Dat is natuurlijk wel waar, maar daarmee is nog niet alles gezegd. Hij is onze grote Verlosser, die ons bevrijdt van schuld, en Hij is ten volle de mens zoals God het bedoeld heeft. De Mensenzoon, de tweede Adam.

Toen Jezus lichamelijk op aarde aanwezig was liet Hij zien wie God is. Nu Jezus naar de hemel is gegaan, wil Hij graag zichtbaar worden in wat nu Zijn lichaam wordt genoemd, de Gemeente. De Gemeente is er om God zichtbaar te maken in deze wereld. Wij mogen heilig schijnen. Daar heeft ons andere tekstgedeelte van Matteus 5 het ook over. Daar wordt een vergelijking gemaakt met licht. En nu moeten we wel even goed lezen. Er zit een addertje onder het gras. En bij slangen moet je uitkijken, want met de slang is alle narigheid begonnen. Er staat niet dat je door je goede werken een licht bent, maar dat je een licht bent en daarom goede werken moet laten zien. Dat lijkt een klein verschil, maar naar mijn idee is dat heel belangrijk. Je

hoeft geen licht meer te worden, je bent het al. *Gij zijt het licht der wereld!* Zodra je meent dat jouw goede werken bewerken dat je een licht wordt, dan is het dus allemaal je eigen werk. Als wij maar ons best doen, dan worden God en Jezus vanzelf zichtbaar in ons leven. Nee, dan hebben we het niet gesnapt. Wie gelooft in de Here Jezus is een nieuw mens geworden. Onomkeerbaar. En in die nieuwe mens woont God met de Heilige Geest. En in het leven van die nieuwe mens wil die Geest graag de ruimte krijgen. Hij wil ons vernieuwen naar het beeld van de Here Jezus. Ik kan het niet vaak genoeg zeggen: Jezus is niet alleen gekomen om ons van onze zonden te verlossen. Zeker, dat eerst. Maar Hij is ook gekomen om ons nieuw leven te geven. De Heilige Geest is uitgestort, het is Pinksteren geweest, en die Geest heeft het geloof in ons hart bewerkt, maar die Geest wil ons ook veranderen. Van binnen uit. En daarom is onze verantwoordelijkheid niet in de eerste plaats dat we krampachtig goede werken gaan laten zien in deze wereld om zo het licht te laten schijnen. Nee, onze verantwoordelijkheid is dat we leven onder de leiding van de Heilige Geest. Als de Heilige Geest in ons leven de ruimte krijgt dan gaan we vanzelf heilig schijnen. Kan niet anders! Het één is een logisch gevolg van het ander. Ik moet altijd aan Henoeh denken. Wat weten we nu van Henoeh? De bijbel vertelt ons wie zijn vader is en hoe zijn zonen heten. Maar het enige wat we weten is dat Henoeh wandelde met God. Wat een geweldige erfenis, hè. Zijn goede werken worden niet opgelepeld, die waren er ongetwijfeld, want daar aan was het af te lezen, Henoeh wandelde met God.

Als wij nu vinden dat het licht te weinig schijnt in deze wereld, dan moeten we de christenen niet gaan aansporen tot goede daden, want dan wordt het een 'in eigen kracht opgeklopt christenleventje', gedoemd om te mislukken. We zijn eenvoudigweg zelf niet in staat om het beeld van God zichtbaar te maken in deze wereld. Wat nodig is, is dat christenen gestimuleerd worden zich te stellen onder de leiding van de Heilige Geest, of om te gaan wandelen met God, want dat is precies hetzelfde. Want het feit dat een nieuw-gelovige de Geest ontvangen heeft, is nog geen garantie dat de Geest ook de ruimte krijgt om het leven van deze nieuw-gelovige te vervullen. Je kunt het werk van de Geest in je hart ook uitdoven. Daar wordt in 1 Tess.5:19 nadrukkelijk voor gewaarschuwd. En die gedachte sluit weer naadloos aan bij wat we hebben gelezen in Matt. 5. *Men steekt geen lamp aan en zet haar onder de korenmaat, maar op de standaard, en zij schijnt voor allen, die in het huis zijn.* Die

korenmaat trouwens, waar deze tekst het over heeft is ongeveer 8 ½ liter en heeft dus de grootte van een emmer. Je zou het eigenlijk eens moeten uitproberen. Je steekt een kaars aan en dan zet je er een emmer overheen (niet van plastic, maar van metaal!). Wat gebeurt er dan met die kaars: die kaars gaat na een poosje door gebrek aan zuurstof uit, het licht wordt gedoofd. Dat is nu wat de bijbel zonde noemt. Die kaars, die bedoeld is om het licht te laten schijnen, dooft uit. De kaars mist zijn doel en dat is exact de betekenis van het woord 'zonde'. Hetzelfde gebeurt met een christen, die niet zijn leven wil stellen onder de leiding van de Geest. Die dooft uit en er is niets meer zichtbaar van het werk van de Geest in hem of haar. Zonde, hij mist zijn doel, zijn bestemming.

Maar de christen die zich openstelt voor de Geest gaat schijnen. Zoals een lamp op een standaard de omgeving verlicht, verlicht een gelovige die leeft onder de leiding van de Geest zijn omgeving. Zo'n persoon schijnt heilig! En alles en iedereen in zijn omgeving komt dan onder de invloed van dat licht. Wat de Geest bewerkt in iemands leven spat als het ware van hem af.

En nu dan nog even de vraag 'Waarom we heilig moeten schijnen'.

Sinds de zondeval, dus sinds de hele schepping niet meer voldoet aan zijn bestemming en zijn doel mist, heeft God het plan opgevat van herstel. Het einddoel is, ik zei het net al, een nieuwe aarde onder een nieuwe hemel. In dat verlossingsplan was de komst van Jezus naar deze aarde een ongelooflijk belangrijk moment. De Here Jezus heeft met zijn kruisdood en opstanding de satan een geweldige klap toegediend. Nu leven wij tussen de eerste komst van Jezus en de tweede komst van Jezus in. De tijd waarin wij nu leven wordt wel genadetijd genoemd. De tijd die mensen krijgen om zich te bekeren en tot geloof te komen. Want dat is Gods verlangen. Hij verlangt er zo onnoemelijk naar dat mensen weer gered worden uit hun verloren positie. Maar die Boodschap van redding door de Here Jezus heeft God toevertrouwd aan de gemeente, zei ik net al. De gemeente bestaat uit mensen die hebben ervaren hoe geweldig het is, dat je bij Jezus mag horen. Zij hebben ervaren hoe bevrijdend het is dat God je niet meer aanziet naar je zonden, maar dat Hij je aanziet in Christus. Gelovigen mogen nu al zeggen dat ze eeuwig leven hebben. Trouwens, als het goed is, zijn gemeenteleden ook mensen die nooit vergeten dat ze het zelf ook van Gods genade moeten hebben. Dat maakt

je dan ook weer mild naar medemensen die het leven minder goed op orde hebben. Als we alleen maar communiceren naar de wereld dat we het allemaal zo geweldig op de rit hebben, creëren we eerder afstand dan toenadering. Nee, gelovigen zijn geen supermensen, die de hele dag met een 'met-mij-gaat-het-goed' glimlach op hun gezicht lopen. Gelovigen zijn mensen, die net als ieder ander, kunnen worstelen met alles wat er aan gebrokenheid in deze wereld op ons af komt. Maar zij hebben wel dwars door die gebrokenheid heen ervaren dat God iets nieuws is begonnen. God verandert mensen. Als gelovige kun je zeggen: ik ben nog niet wat ik zijn moet, maar godzijdank ben ik ook niet meer wat ik vroeger was. De Heilige Geest woont in mij en als ik mij openstel voor het werk van de Geest in mij, dan wordt dat zichtbaar. En dat is precies wat het laatste gedeelte van onze tekst zegt: *....opdat zij uw goede werken zien en uw Vader, die in de hemelen is, verheerlijken.*

Dat is het doel, dat de mensen in de wereld, God gaan verheerlijken omdat ze het in onze levenswandel hebben gezien. Als Jezus terugkomt zal Christus alles in allen zijn, maar nu we daar nog naar onderweg zijn is het de bedoeling dat zo veel mogelijk mensen Christus leren kennen en de Vader in de hemel gaan verheerlijken. En daar gebruikt Hij ons voor. Wat God er in gestopt heeft, komt naar buiten. Dat heeft God voor ogen, niet meer en niet minder.

En dan niet zeggen: ik ben ook maar een zondaar, ik kan het ook niet helpen dat er zo weinig zichtbaar is in mijn leven. Dan doe je tekort aan wat God heeft gegeven. De bijbel spreekt niet over gelovigen als zondaars. In de bijbel worden gelovigen heiligen genoemd. Apart gezette mensen om zichtbaar te maken wie de Here God is.

Hebt u wel in de gaten dat we het op deze evangelisatiezondag nog helemaal niet over evangelisatie-acties en evangelisatie-commissies hebben gehad. Daarmee wil ik niet zeggen dat die niet belangrijk zijn. Integendeel, die zijn heel belangrijk. Maar het begint ergens anders. Het begint in ons eigen hart. En als het in ons hart goed zit, gaan de evangelisatie-activiteiten vanzelf lopen als een trein. Maar vandaag wil ik bij het begin beginnen. Hoe is het in ons hart, en wat heeft onze wereld nodig?

De wereld om ons heen zit niet te wachten op mensen die zich vroom voordoen, dat is schijnheilig.

De wereld zit te wachten op mensen die echt zijn, authentiek, God is in hen een werk begonnen. En dat is echt....niet schijnheilig, maar heilig schijnen, daar komt het op aan. AMEN

September 2010

G.P. Hartkamp

Wapenveld